

ВЕКТОРНА АЛГЕБРА

Дізнайтеся багато цікавого і несподіваного!

Задача 1. Дано три попарно неколінеарних вектори $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$ таких, що вектор $\vec{a} + \vec{b}$ колінеарний вектору $\vec{c}$, а вектор $\vec{b} + \vec{c}$ колінеарний вектору $\vec{a}$. Знайти довжину вектору $\vec{a} + \vec{b} + \vec{c}$.

Відповідь: 0.

Розв'язання.

За умовою, $\vec{a} + \vec{b} = \alpha \vec{c}$, $\vec{b} + \vec{c} = \beta \vec{a}$. Віднявши від першого рівняння друге, отримаємо $\vec{a} - \vec{c} = \alpha \vec{c} - \beta \vec{a}$, звідки:

$$(1 + \beta)\vec{a} = (1 + \alpha)\vec{c}. \quad (1)$$

Оскільки вектори $\vec{a}$ і $\vec{c}$ неколінеарні, то (1) можливе лише при $\alpha = \beta = -1$. Тоді $\vec{a} + \vec{b} = -\vec{c}$, а $\vec{a} + \vec{b} + \vec{c} = \vec{0}$. Отже, $|\vec{a} + \vec{b} + \vec{c}| = 0$.

Коментар. В основі ідеї розв'язання – використання властивостей колінеарних векторів ($\vec{a}$ і $\vec{b}$ – колінеарні вектори $\Leftrightarrow \vec{a} = k \cdot \vec{b}$, k – деяке число).

Задача 2. Дано трикутник ABC . Довести, що:

$$\overrightarrow{AB} \cdot \overrightarrow{BC} + \overrightarrow{BC} \cdot \overrightarrow{CA} + \overrightarrow{CA} \cdot \overrightarrow{AB} < 0.$$

Доведення.

Позначимо $\overrightarrow{AB} = \vec{a}$, $\overrightarrow{BC} = \vec{b}$, $\overrightarrow{CA} = \vec{c}$. Очевидно, що $\vec{a} + \vec{b} + \vec{c} = \vec{0}$, отже, $(\vec{a} + \vec{b} + \vec{c})^2 = 0$. Використовуючи властивості скалярного добутку, розкриємо дужки: $\vec{a}^2 + \vec{b}^2 + \vec{c}^2 + 2\vec{a} \cdot \vec{b} + 2\vec{b} \cdot \vec{c} + 2\vec{c} \cdot \vec{a} = 0$, або

$$\vec{a} \cdot \vec{b} + \vec{b} \cdot \vec{c} + \vec{c} \cdot \vec{a} = -\frac{1}{2}(|\vec{a}|^2 + |\vec{b}|^2 + |\vec{c}|^2) < 0.$$

Коментар. В основі ідеї доведення – перехід від очевидної рівності $\vec{a} + \vec{b} + \vec{c} = \vec{0}$ до скалярного квадрату вектору $\vec{a} + \vec{b} + \vec{c}$.

Задача 3. На площині розміщено три точки $A(3-t; 6+2t)$, $B(1+t; 3-t)$, $C(t-1; 1)$. При яких значеннях t з точки A не буде видно точку C ?

Відповідь: $3 - \sqrt{10}$.

Розв'язання.

Для виконання умови задачі всі три точки повинні лежати на одній прямій, причому точка B повинна знаходитися між A і C . Вказані умови

виконуються, якщо вектори $\overrightarrow{AB}$ і $\overrightarrow{BC}$ - колінеарні і однаково напрямлені, тобто $\overrightarrow{AB} = \lambda \overrightarrow{BC}$, $\lambda > 0$. Оскільки $\overrightarrow{AB} = (2t - 2; -3 - 3t)$, $\overrightarrow{BC} = (-2; t - 2)$, то маємо $\lambda = \frac{2t - 2}{-2} = \frac{-3 - 3t}{t - 2} > 0$, звідки $t = 3 - \sqrt{10}$.

Коментар. Успіх розв'язання - у встановленні взаємного розташування на площині точок A, B, C .